

Projekt

z dnia 10 maja 2022 r. Zgłoszony przez
Prezydenta Miasta Bolesławiec Druk Nr
XLI/...../2022/a

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA BOLESŁAWIEC**

z dnia 2022 r.

**w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Miasta Bolesławiec” Pani
Halinie Waniak**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 i 583), § 7 ust. 1 pkt 2 uchwały Nr XXIX/215/2012 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 31 października 2012 r. w sprawie Statutu Miasta Bolesławiec (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2013 r. poz. 2478, zmiany: Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2013 r. poz. 2478 i 3338, z 2018 r. poz. 5381, z 2019 r. poz. 4359, z 2020 r. poz. 2706 i 3215) oraz § 2 uchwały nr L/417/2014 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie regulaminu nadawania tytułu „Zasłużony dla Miasta Bolesławiec” (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2014 r. poz. 2543, z 2019 r. poz. 4361, z 2020 r. poz. 1395)

Rada Miasta Bolesławiec uchwala, co następuje:

- § 1.** W uznaniu wybitnych zasług na rzecz rozwoju miasta Bolesławiec nadaje się Pani Halinie Waniak tytuł „Zasłużony dla Miasta Bolesławiec”.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bolesławiec.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Pani Halina Waniak od 25.04.2013 r. pełni funkcję prezesa, działającego od 2011 r. Stowarzyszenia Reemigrantów z Bośni, ich Potomków oraz Przyjaciół w Bolesławcu z siedzibą w Bolesławieckim Ośrodku Kultury – Międzynarodowym Centrum Ceramiki w Bolesławcu. Pod jej kierownictwem, stowarzyszenie zrealizowało wiele projektów, w tej liczbie z dofinansowaniem zewnętrznym, przeprowadziło liczne spotkania, wystawy, promocje, koncerty i festyny. Przeprowadziło również niezwykle ważne prace związane z uporządkowaniem polskich cmentarzy na terenie Bośni i Hercegowiny.

Najważniejszą statutową aktywnością stowarzyszenia jest dbanie o miejsca pochówków Polaków oraz zachowanie pamięci o przeszłości, poprzez kulturowe, turystyczne, gospodarcze i sportowe kontakty z Polakami, którzy pozostali w Bośni i Hercegowinie (głównie w województwie Banja Luka i powiecie Prnjavor, w rejonie Srbca). H. Waniak objąwszy obowiązki prezesa stowarzyszenia zintensyfikowała te działania. Członkowie stowarzyszenia z inicjatywy H. Waniak sukcesywnie odwiedzali i porządkowali kolejne polskie cmentarze, oznaczając miejsca pamięci krzyżami i tablicami. W 2014 r. po uzgodnieniu z władzami Prnjavora i Srbca członkowie stowarzyszenia postawili w Rakowcu krzyż, tablicę pamiątkową oraz dwujęzyczne tablice informacyjne. W 2015 r. na cmentarzu w miejscowości Kunowa, z inicjatywy sołtysa Józefa Potyszki postawiono krzyż. W tym samym roku na prośbę mieszkańców Gościszowa krzyż ustawiono na cmentarzu w miejscowości Nowy Martyniec, a obie uroczystości związane z tymi wydarzeniami zorganizowała Halina Waniak.

Halina Waniak pomogła mieszkańcom Wykrot zorganizować wyjazd do Starej Dubrawy w celu postawienia tablicy pamiątkowej oraz krzyża ufundowanego przez mieszkańców wsi Wykroty. W 2017 r. członkowie stowarzyszenia wzięli udział w ustaleniu lokalizacji cmentarzy w Starej Dubrawie oraz odsłonięciu tablicy ufundowanej przez Stowarzyszenie „Integracja i Przyszłość” Sołectw Wykroty i Zagajnik na cmentarzu w Starej Dubrawie. W 2018 r. w ramach projektu „Ocalić od zapomnienia... polskie cmentarze Derventa i Gradiszka w Bośni” współfinansowanego w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą członkowie stowarzyszenia odwiedzili cmentarze na terenie gmin Derventa i Gradiszka. Po przygotowaniu dokumentacji fotograficznej przeprowadzono prace porządkowe oraz oznakowano miejsca pochówków krzyżami i tablicami informacyjnymi. W prace zaangażowała się miejscowa ludność i Polonia zrzeszona w Stowarzyszeniu Polaków „Bolesławiec” z Prnjavora. W tym samym roku z inicjatywy Pani Haliny Waniak i sołtysa wsi Czerna odnaleziono i uprzątnięto polski cmentarz w Gornji Bakinci oraz ustawiono symboliczny krzyż z tablicą pamiątkową.

Działacze stowarzyszenia wraz z Haliną Waniak na zaproszenie Polskiej Ambasady w Sarajewie odbyli podróż do Prnjavora, gdzie w listopadzie 2014 r. odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej Polakom, którzy w latach 1894–1946 zamieszkiwali w wioskach należących do parafii Prnjavor, wmurowanej w przedścionku katolickiego kościoła w tej miejscowości. W 2017 r. Pani Prezes wraz z członkami stowarzyszenia brała udział w uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej na cmentarzu w Devetinie, która upamiętnia wszystkich Polaków żyjących w przeszłości na obszarze północnej Bośni. Opiekę nad nekropolią sprawuje Ambasada Polski w Sarajewie oraz Stowarzyszenie „Bolesławiec” z Prnjavora.

Członkowie stowarzyszenia, dzięki zaangażowaniu Haliny Waniak dbają o utrzymanie kontaktu z szeroko rozumianą kulturą Bośni i Hercegowiny – sztuką ludową, pieśniami i tańcami oraz tradycjami kulinarnymi, współpracując w tym zakresie z tamtejszym środowiskiem polonijnym. Pierwszy wyjazd odbył się w sierpniu 2013 r. Zorganizowano go wspólnie ze Stowarzyszeniem „Zielone Wzgórza” z Osłej. 120-osobowa grupa, wyjechała do Srbca i Prnjavora, gdzie odbyto szereg spotkań z miejscowymi władzami. W drodze powrotnej członkowie stowarzyszenia spotkali się z Polonią i Polakami zrzeszonymi w Stowarzyszeniu Polaków i Przyjaciół „MAK” Gradiška w miejscowości Celinovac.

Pani Halina Waniak wraz z wieloma członkami Stowarzyszenia Reemigrantów z Bośni, ich Potomków oraz Przyjaciół wielokrotnie organizowała oraz osobiście uczestniczyła w obchodach jubileuszy związanych z osadnictwem w Bolesławcu oraz miejscach skąd przybyli pierwsi osadnicy. Na zaproszenie i przy współpracy z Ambasadą Polską w Zagrzebiu i Stowarzyszeniem „Wisła” w Osjeku w 2015 r. zorganizowano obchody 125. rocznicy polskiego osadnictwa z Galicji w Slavonji i Baranji w miejscowości Valpovo w Chorwacji. W jej ramach przygotowano wystawę fotograficzną o polskich osadnikach z Galicji do Bośni i dzisiejszej Chorwacji, film o Bolesławcu oraz promocję dwóch tomów publikacji Jan Bujaka „Galicjanie i Serbowie”. Trwały ślad stanowi tablica upamiętniająca ten jubileusz. Podczas uroczystości wystąpiła Orkiestra Dęta z Bolesławca oraz zespół folklorystyczny „Mały Bolesławiec”. W 2016 r. z kolei odbyły się obchody 70-tej rocznicy przyjazdu Polaków z Bośni do powiatu bolesławieckiego. Uroczystości zorganizowano w Bolesławcu oraz w partnerskim mieście Prnjavor. Wydano publikację „Z Bośni do Polski” dr. Jacka Tomasza Lisa, zawierającą dokumenty źródłowe dotyczące reemigracji Polaków po II wojnie światowej. W 2016 r. w Prnjavorze z okazji 125. rocznicy powstania parafii katolickiej członkowie stowarzyszenia podarowali parafii obraz Matki Boskiej Częstochowskiej.

Członkowie stowarzyszenia na czele z Panią Prezes Haliną Waniak w 2015 r. wzięli również udział w obchodach prawosławnego święta Wielka Slava. Jeden dzień poświęcono Polakom i kulturze polskiej. W tym dniu promowano szczególnie polską muzykę, jednocześnie promując miasto Bolesławiec i powiat bolesławiecki. Wtedy też Prezes Halina Waniak otrzymała podziękowanie

i wyróżnienie za owocną współpracę z ręką naczelnika Srbcu. Stowarzyszenie brało również czynny udział w Festiwalu „Mała Europa” w 2017 r. Kolejny wyjazd związany z obchodami Dnia Polonii w Bośni i Hercegowinie, połączony z Festiwalem „Mała Europa” miał miejsce w 2019 r.

Działania stowarzyszenia, koordynowane przez Halinę Waniak skupiają się również na dokumentacji jego działań. Powstało kilka filmów dokumentalnych: „Polska saga w Bośni”, zrealizowany podczas uroczystości postawienia krzyża na cmentarzu w Rakowcu (premiera 2014 r.). Lata 2017-2018 przyniosły kolejne dwa filmy zrealizowane w Bośni: „Nasza Bośnia” i „Pozostanie po nas las”, który zaprezentowano m.in. podczas obchodów Dni Mniejszości Narodowych w Sarajewie oraz podczas festiwalu „Mała Europa” w Prnjavorze.

Systematycznie organizowane są tematyczne spotkania otwarte, których celem jest przekazanie w atrakcyjny sposób niezwyklej historii reemigrantów młodszemu pokoleniom. Warto wymienić spotkanie z Tadeuszem Jurkowskim autorem pracy magisterskiej „Osiedlenie się Polaków z Jugosławii w Powiecie Bolesławieckim” (2016, 2019 r.), z Janem Bujakiem zorganizowane w ramach projektu „Ocalić od zapomnienia – 70 lat od powrotu Polaków z Bośni i Hercegowiny” (2016 r.), dr. Tomaszem Jackiem Lisem, który zajmuje się tematyką Polonii w Bośni i Hercegowinie (2016 r.) czy Markiem Szajdą, specjalistą w zakresie historii mniejszości narodowych przyjeżdżających na Dolny Śląsk po II wojnie światowej (2016 r.).

Stowarzyszenie wraz z Prezes Haliną Waniak czynnie włącza się w przygotowanie i promowanie publikacji dotyczących osadników. W 2017 r. odbyła się promocja dwóch publikacji poświęconych powojennym dziejom miasta i jego mieszkańców wydanych przez Muzeum Ceramiki w Bolesławcu: „Bolesławianie – nie przybyli znikąd. Wokół krajobrazu osadniczego Dolnego Śląska” i „Wydzierając puszczy ziemię... Wspomnienia bolesławieckich reemigrantów z Jugosławii”, której przygotowanie wiązało się z przeprowadzaniem przez uczniów rozmów z członkami stowarzyszenia, którzy aktywnie i chętnie uczestniczyli w tym przedsięwzięciu.

Aktywna działalność stowarzyszenia przyczyniła się do wydania wielu publikacji. W 2019 r. ukazały się „Osiedlenie się Polaków z Jugosławii na ziemiach powiatu bolesławieckiego w latach 1946–1947”, „Detlak – Kalendrovce Miljevac, osady polskiej emigracji w Bośni” autorstwa Franciszka Kwaśniaka, „Polskie Parafie w Bośni w latach 1891–1946”, autorstwa Jana Bujaka. W roku 2020 wydano książkę Jana Bujaka pt. „Polskie osady w rejonie Bosanskiej Gradiski i Derventy 1892–1946”, a w 2021 r. publikację „Stowarzyszenie Reemigrantów z Bośni, ich Potomków oraz Przyjaciół w latach 2010-2021”, pod redakcją Pani Waniak, która stanowi zapis dekady działań stowarzyszenia.

Halina Waniak wraz z członkami stowarzyszenia włączała się aktywnie w organizację wystaw poświęconych osadnikom, poprzez użyczenie eksponatów

i wkład merytoryczny: „Skąd przybyliśmy? Bolesławieccy osadnicy w latach 40. i 50. XX wieku” (2016 r., Muzeum Ceramiki w Bolesławcu) oraz „Miejsca wybrane. Osadnictwo Polaków z Jugosławii w powiecie bolesławieckim 1946-1947 w materiałach archiwalnych” (2021 r., Archiwum Państwowe we Wrocławiu - Oddział w Bolesławcu).

Oprócz działań popularno-naukowych Halina Waniak i kierowane przez nią stowarzyszenie włącza się w organizację i udział w różnych imprezach. Szczególne miejsce zajmuje Festiwal Kultury Południowośląskiej. Stowarzyszenie początkowo wspierało merytorycznie organizatorów, a od 2014 r. zostało współorganizatorem. W ramach festiwalu w 2014 r. zorganizowano wystawę dokumentów i fotografii zatytułowaną „Z Bośni do Bolesławca”, a w 2015 r. wystawę plenerową „Polacy na Bośniackiej Ziemi”.

Halina Waniak była również inicjatorką jubileuszu pięciolecia (2016 r.) oraz dziesięciolecia działalności bolesławieckiego stowarzyszenia (2021 r.).

Co roku członkowie stowarzyszenia wraz z prezes Halina Waniak uczestniczą w Gwiazdce Życzliwości i Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy angażując się w życie społecznie Bolesławca. Solidaryzując się z mieszkańcami miasta i powiatu w obliczu pandemii wirusa Covid-19, zarząd stowarzyszenia przekazał darowiznę na zakup środków ochrony osobistej dla personelu medycznego Zespołowi Opieki Zdrowotnej w Bolesławcu. Przez lata działalności stowarzyszenie w trudnych chwilach wspierało mieszkającą na terenie Bośni i Hercegowiny Polonię, organizując wspólnie z Gminą Miejską Bolesławiec dary i pomoc finansową dla powodzian oraz paczki z wyprawkami szkolnymi dla dzieci.

W uznaniu wieloletniej działalności na rzecz lokalnego środowiska Halina Waniak otrzymała Srebrną Odznakę Honorową – Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego, nadawaną przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, a w 2018 r. tytuł „Zasłużony obywatel Gminy Prnjavor”, przyznany przez Radę Gminy w Prnjavorze. Halina Waniak została również nagrodzona w 2015 r. i 2018 r. przez prezydenta Miasta Bolesławiec za promocję miasta. Takie samo wyróżnienie w 2014 r. i 2017 r. otrzymało również koordynowane przez Halinę Waniak Stowarzyszenia Reemigrantów z Bośni, ich Potomków oraz Przyjaciół. W 2016 r. zostało ono nagrodzone również w ramach VI Edycji Konkursu „zDolne NGO” dla najlepszej dolnośląskiej organizacji pozarządowej prowadzącej działania na rzecz propagowania idei dolnośląskiego regionalizmu.